

RUDOLF MEDEK (8. 1. 1890 v Hradci Králové – 22. 8. 1940 v Praze)

Medailonek učitelé

Rudolf Medek se narodil 8. ledna 1890 v chudé ševcovské rodině. Jeho rodným městem byl Hradec Králové, kde prožil i celé dětství. Velmi záhy ztratil matku. Jeho otec se později znovu oženil, a to se sestrou své zesnulé ženy, ale pocit osamělosti ze života bez matky Medka doprovázel celý život a k tématu mateřství se vracel i ve své tvorbě (např. nepublikovaný esej *Matky* či sbírka *Láska a smrt* /1925/).

Rudolf Medek vystudoval královéhradecký učitelský ústav. Maturoval zde v červnu 1909. Přibližně dva měsíce před tím vyšla v časopise *Moderní revue* jeho první báseň s názvem *Rokoko*, čímž oficiálně vstoupil do české literatury. Nejednalo se však samozřejmě o jeho první literární počín. Podle vlastních slov začal psát verše „už v deseti letech na obecné škole“ (Medek, 1929: 13). Jako středoškolák přispíval pod různými pseudonymy do časopisu *Svítání*, vydávaného studentským spolkem *Mansarda*¹.

V letech 1909 až 1914 Medek pracoval jako pomocný učitel na vesnických školách v okolí Hradce Králové. Práce jej příliš nebavila, o to intenzivněji se věnoval literární tvorbě. Spolupracoval především s *Moderní revue*. V roce 1912 vyšla v časopise *Lumír* jeho první básnická sbírka *Půlnoc bohů*. Před válkou vydal ještě sbírku *Prsten* (1914) a několik novel (např. *Magdalena* /1914 v čas. *Moderní revue*/). Jeho díla z předválečné éry jsou ovlivněna dekadentní poetikou, objevují se v nich témata nešťastné lásky, vnitřní rozervanosti. Sám se později na své prvotiny díval spíše skepticky a označoval je za „artistní dílka, která byla výrazem čistého l'art pour l'artismu“ (Zabloudilová – Hofman, 2008: 87).

První světová válka znamenala předěl jak v osobním životě, tak v literární tvorbě Rudolfa Medka. Krátce před ní prošel základním vojenským výcvikem rakousko-uherské armády. Povolávací rozkaz do války dostal 15. prosince 1914. Na haličskou frontu dorazil

¹ Blíže viz např. Kryštof, František. *Loutna z mříží a jiné verše*. Hradec Králové: Balustráda, 1999.

v hodnosti záložního důstojníka koncem listopadu 1915, v noci 25. prosince 1915 přeběhl k Rusům. Během své krátké služby u rakousko-uherského vojska nezažil mnoho bojových akcí, jeho skutečná vojenská kariéra začala až v uniformě ruské armády.

Prvního ledna 1916 se přihlásil do České družiny, vojenské jednotky ruské armády složené především z dobrovolníků české a slovenské národnosti². Na své oficiální přijetí čekal pět měsíců, které strávil převážně v zajateckém táboře ve městě Ufa na Urale. Mezitím byla Česká družina přeměněna na Československý střelecký pluk³, do něhož byl Rudolf Medek v červnu 1916 zařazen. Již v létě téhož roku byl jmenován důstojníkem. Podobně jako další českoslovenští dobrovolníci byl v této době využíván především jako rozvědčík (průzkumník). Zároveň působil jako novinář – přispíval do česky psaných vojenských časopisů.

Od května 1917 se Medek ve vojsku angažoval i politicky. Během kyjevského Sjezdu československé veřejnosti na Rusi byl zvolen členem Odbočky Československé národní rady na Rusi (OČSNR)⁴. Jako zástupce OČSNR se 2. července 1917 zúčastnil pověstné bitvy u Zborova, v níž českoslovenští dobrovolníci, do té doby rozptýleni po rozvědčických rotách, poprvé vystoupili jako celek. Jejich triumfální vítězství výrazně pomohlo celému československému zahraničnímu odboji. Medka bitva inspirovala k sepsání šestidílné oslavné básně, nazvané prostě *Zborov*. Poprvé byla vydána v Čeljabinsku k prvnímu výročí bitvy, v nákladu 50 000 výtisků, které byly zdarma distribuovány československým dobrovolníkům. O rok později báseň vyšla i v ruském překladu (Čeljabinsk, 1919). Později byla zařazena do sbírky vojenské lyriky *Lví srdce*, poprvé vydané roku 1919 jak v Irkutsku, tak v Praze.

Zborovská bitva tvoří určitý přelom Medkovy vojenské literární dráhy. Několik měsíců poté se stal redaktorem Československého deníku, od října 1917 šéfredaktorem časopisu Československý voják. Vzhledem k revolučním událostem v Rusku, následné občanské válce a nesnadné pozici československých legií uprostřed vzniklého chaosu mají jeho publicistické texty z let 1917-1919 především propagandistický charakter. Medek chápal, že valná část

² Většina zakladatelů České družiny, tzv. starodružiníci, byli Češi usazení v Rusku již před vypuknutím války: zemědělci z oblasti Volyně, Krymu, severního Kavkazu atp., zástupci českých firem v Rusku, sokolové, kteří přijeli do Ruska vyučovat tělocvik, a další. Slavnostní přísahu složili v Kyjevě 28. září 1914, na den svatého Václava. Družina měla zhruba velikost praporu, při příchodu na frontu v listopadu 1914 bylo jejími členy přibližně 750 českých dobrovolníků.

³ Stalo se tak 2. 2. 1916 nařízením velitele České družiny podplukovníka V. P. Trojanova.

⁴ Československá národní rada vznikla v Paříži roku 1916 jako ústřední orgán československého zahraničního odboje. OČSNR byla její ruskou pobočkou, a jako taková řídila československý odboj v Rusku.

jeho tvorby z tohoto období byla účelová a limitovaná formálně i obsahově. Věřil však, že bylo propagandy potřeba k udržení soudržnosti a kázně vojska v nepřehledné situaci.

V té době také strmě stoupala Medkova politická kariéra. Po zborovské bitvě doprovázel T. G. Masaryka při jeho návštěvách československých vojenských jednotek na Rusi. V prosinci 1917 byl zvolen místopředsedou OČSNR. V létě 1918 byl postaven do čela jejího Vojenského odboru. Koncem roku 1918, během své návštěvy Sibiře, jej ministr vojenství Milan Rastislav Štefánik jmenoval náčelníkem Vojenské správy Ministerstva vojenství. V lednu 1919 se Medek stal také členem Zvláštního sboru pro Rusko, jemuž bylo svěřeno vedení československého vojska na Sibiři. Postupoval i ve vojenských hodnostech: v září 1918 byl povýšen na kapitána, o měsíc později na majora a v závěru téhož roku na podplukovníka.

Působení ve vysokých funkcích Medka přivádělo do popředí dramatických událostí, kterým československé legie čelily po bolševickém převratu v Rusku. Důrazně vystupoval proti odzbrojení legií během jejich cesty do Vladivostoku⁵, které požadoval lidový komisař pro vojenské záležitosti Trockij. Spolu s plukovníkem Josefem Jiřím Švecem vedl útok československých legií na Penzu⁶ a další ruská města. Během ruské občanské války se zásadní měrou formovaly Medkovy politické názory a postoje, které zastával až do smrti: vyhraněný antibolševismus, vypjatý nacionalismus, příklon k pravici.

V červnu 1919 se Rudolf Medek vzdal funkce náčelníka Vojenské správy. Učinil tak poté, co se vzbouřila část Čtvrtého střeleckého pluku a osvobodila uvězněné delegáty zakázaného druhého československého vojenského sjezdu. Medek s nimi odmítl vyjednávat. Po třech měsících nečinnosti byl pověřen zvláštní misí. Přes Čínu a Japonsko odjel do USA a do Francie. Měl za úkol maximálně urychlit odjezd československých vojáků ze Sibiře. Do vlasti se vrátil v prosinci 1919.

⁵ Podle dohody T. G. Masaryka s bolševickou vládou měli být českoslovenští vojáci z Ruska dopraveni na západní frontu. Protože však v cestě stála německá armáda, bylo rozhodnuto, že vojáci pojedou vlaky do Vladivostoku, odkud budou dále přepraveni lodmi. Bolševici souhlasili pod podmínkou, že českoslovenští vojáci zanechají v Rusku své zbraně. Své nároky však stále stupňovali a přepravu československého vojska zdržovali.

⁶ Město Penza bylo zvoleno jako hlavní místo, kde byli českoslovenští legionáři odzbrojováni. Poté, co vešel ve známost tajný rozkaz Trockého, že Čechoslovákům nemá být umožněn odjezd na západní frontu, ale mají být buď zařazeni do Rudé armády či pracovních jednotek, nebo odesláni do zajateckých táborů, případně zlikvidováni, došlo k boji. Aby se českoslovenští vojáci dostali zpět ke zbraním, které již odevzdali, rozhodl se plukovník Švec dobýt Penzu. To se mu i podařilo.

Rozhodl se zůstat v armádě, i když neztratil ani literární ambice. V červnu 1920 se stal ředitelem Památníku odboje (od roku 1929 Památník osvobození). Této instituci zůstal věrný po celý zbytek života, odmítal ostatní kariérní nabídky. V roce 1925 byl povýšen na plukovníka, roku 1931 na generála. Jeho nadřazení zpočátku nešetřili slovy chvály, v třicátých letech byl však stále častěji terčem kritiky. Důvodem byla zřejmě Medkova veřejná vystupování, v nichž otevřeně vyjadřoval své politické názory, ačkoliv to zákon vojákům zakazoval⁷. Další příčinou mohlo být jeho umělecké bohémství⁸ (Zabloudilová – Hofman, 2008: 94).

V roce 1921 stál Rudolf Medek u zrodu Československé obce legionářské. Její výrazně levicově laděná politika jej však přivedla do opozice. Roku 1925 inicioval vznik Nezávislé jednoty československých legionářů a stal se jejím předsedou. Jak Medek sám, tak Jednota byli opakovaně obviňováni z fašismu. Kromě Medkových pravicových názorů k tomu jistě přispěly i jeho styky s Radolou Gajdou⁹ a spolupráce s Československou národní demokracií, kterou vedl Karel Kramář a jejímiž členy byli Medkovi přátelé jako Josef Svatopluk Machar nebo Viktor Dyk.

První světová válka, a především legionářství se staly také hlavním tématem Medkových poválečných knih. V jeho tvorbě z 20. a 30. let lze najít jen velmi málo děl, která mají jiný námět: příkladem může být např. sbírka intimní lyriky *Láska a smrt* (1925). K jejímu napsání vedly Rudolfa Medka pohnuté události osobního života. V roce 1922 se oženil s Evou Slavíčkovou¹⁰, dcerou impresionistického malíře Antonína Slavíčka. O rok později se jim narodila dcera Eva, která však v necelých dvou letech zemřela na zánět slepého střeva.

⁷ Roku 1927 byl pozměněn zákon o obraně republiky. Československá armáda má zůstat stranou politiky, veškerý vojenský personál ztrácí hlasovací právo. (KOCOUREK, Katya. *Čechoslovakista Rudolf Medek: politický životopis*. Praha: Mladá fronta, 2011, str. 30.)

⁸ Ačkoliv Medek zastával pravicové názory, přátelil se i s mnohými levicovými umělci: J. Seifertem, F. Halasem, J. Horou. Setkávali se u Medků doma nebo v různých pražských hospodách. Zmínku lze najít např. v Seifertových pamětech *Všecky krásy světa*.

⁹ Příslušník čs. legií v Rusku, který vynikl jako vojenský stratég především v období střetů čs. vojsk s bolševiky. Bojoval také v Kolčakově armádě. Do Československa se roku 1919 vrátil v hodnosti generála čs. armády. V březnu 1926 se stal náčelníkem generálního štábu. Krátce nato byl ale obviněn z přípravy protistátního převratu a degradován. V roce 1927 se stal vůdcem Národní obce fašistické.

¹⁰ Jednalo se o Medkovo druhé manželství. Poprvé se oženil roku 1920 s dívkou, kterou poznal již před válkou. Toto manželství však nevydrželo ani rok.

Radost z rodinného života i bolest z nečekané ztráty vepsal Medek do veršů, v nichž opěvuje ženu a mateřství. Zřetelně z nich vystupuje také Medkovo pokorné křesťanství¹¹.

Do povědomí čtenářů se však Rudolf Medek zapsal v první řadě jako autor specifického žánru válečné prózy, tzv. legionářské literatury. Ta se rozvíjí zejména ve dvacátých letech dvacátého století v nových státech vzniklých na území bývalého Rakouska-Uherska: v Československu, v Jugoslávii a v Polsku. Medkova legionářská díla, ať už se jedná o poezii, prózu či drama, opěvují hrdinství vojáků bojujících za svobodu a nezávislost své vlasti, jakkoliv nejsou slepou obhajobou války jako takové.

Nejproslulejším Medkovým počinem je bezesporu tzv. *legionářská epopej*, románová pentalogie z prostředí československých vojáků v Rusku. Jednotlivé díly vycházely ve dvacátých letech: *Ohnivý drak* (1. vydání 1921), *Velké dni* (1. vydání 1923), *Ostrov v bouři* (1. vydání 1925), *Mohutný sen* (1. vydání 1926), *Anabase* (1. vydání 1927). Líčí události od doby před vypuknutím války až do odjezdu legionářů z Ruska. V ústředí stojí pětice hlavních postav, dezertérů z rakousko-uherské armády, jejichž osudy čtenář sleduje. Také je však v románech mnoho vedlejších postav a kolektivních scén. K vykreslení různých typů legionářů autor využil vlastních zkušeností.

Dva poslední díly (*Mohutný sen*, *Anabase*) získaly státní cenu, zároveň však byla pentalogie kritizována za „příliš vznosný patos“ (Soldán, 2008: 63). Jiní recenzenti ji ale považovali za blízko velkým vlasteneckým románům Aloise Jiráska (např. K. M. Čapek-Chod). Podle Soldána je to „v první řadě epopej o zrodu legionářské myšlenky v srdcích a duších vojáků (...), z níž je patrné, že jejím autorem byl básník“ (Soldán, 2008: 68).

Publicistickou obdobou románové pentalogie jsou Medkovy osobní vzpomínky na dobu války nazvané *Pout do Československa: válečné paměti a vzpomínky z let 1914-1920*. Mají celkem čtyři části: *V mundúru Rakouska-Uherska* (1929), *Matka Slavie a matuška Rossija* (1929), *Stará brigáda* (1932), *V zajetí ruské revoluce* (1934). Přitažlivou formou memoárů čtenáře opět seznamují s vývojem a osudy československých legií v Rusku. Medek byl také hlavním redaktorem monumentální čtyřdílné kroniky *Za svobodu: obrázková kronika československého revolučního hnutí na Rusi 1914-1920*, která velmi detailně popisuje historii

¹¹ Z tragédie se manželé Medkovi vzpamatovali díky narození dalších dvou dětí, synů Ivana (nar. 13. 7. 1925) a Mikuláše (3. 11. 1926). Také oni se výrazně zapsali do české kulturní historie: Ivan se stal novinářem, Mikuláš malířem.

československých dobrovolnických jednotek v Rusku (Praha, 1925-1929). Legionářské tematiky se dotýkají i Medkovy cestopisné fejetony (*Do nejkrásnější země světa /1922/, Česká pout do Itálie /1926/, Lístky z Francie /1929/*).

Z historie československých legií Medka zaujaly především dva náměty, k nimž se opakovaně vracel: bitva u Zborova, o níž již byla řeč, a osud plukovníka Josefa Jiřího Švece¹². Vyprávění o Švecově dobrovolné smrti symbolicky završuje čtvrtou část „legionářské epopoje“, román *Mohutný sen*, a je také hlavním námětem divadelní hry *Plukovník Švec*. Ta vznikla k desátému výročí vzniku Československa a premiéru měla v Národním divadle, kde se dočkala 50 repríz. Vzhledem k velkému úspěchu ji do svého repertoáru převzalo mnoho dalších scén a Medek za ni dostal státní cenu. Hru ale neoceňovali někteří kritici (Šalda, Peroutka) a vlnu nevole sklidila i u představitelů levicově orientované Československé obce legionářské.

Odlišným typem legionářské literatury je Medkův román *Legenda o Barabášovi aneb Podivná dobrodružství Mojžíra Ivanoviče Barabáše a Josefa Jelítka, sluhy jeho* (1. vydání Praha 1932), podle Arne Nováka „satyrské období legionářské epopoje“ (Soldán, 2008 : 73). Titulní hrdinové jsou připodobňováni k Donu Quijotovi a jeho sluhovi Sancho Panzovi, kniha bývá zároveň vnímána jako polemika s Haškovým Švejkm.

Zcela zvláštní místo v Medkově válečné próze má soubor osmi povídek *Voják a bůh Dionysos* (2., definitivní vydání Praha 1931), v nichž se autor vrací k některým postupům symbolismu. Ačkoliv válka je přítomna v každém textu, nejedná se o legionářskou literaturu. Krátké, téměř mystické novely mají podobu vyprávění zážitků z cest. Jednotlivé příběhy autorovi umožňují zamýšlet se nad smyslem vojáctví, vylíčit tragiku války a jsou snad i hledáním cesty k Bohu (Soldán, 2008: 79). Především povídka *Nejhodnější děvče z Groenendalu* byla kritikou vysoce ceněna (A. Novák, J. Kunc) a jako jedno z mála Medkových děl se dočkala vydání i na konci 20. století (Třebíč: Akcent, 1999).

¹² Josef Jiří Švec (19. 7. 1883, Čenkov – 25. 10. 1918, Aksakovo) byl aktivním členem Sokola, a jako takový se stal učitelem tělocviku v jihoruském městě Jekatěrinodar. Po vstupu Ruska do války roku 1914 se přihlásil jako dobrovolník do České družiny. V červnu 1918 převzal prozatímně vedení 1. pluku a 1. divise československých legií na Rusi a vedl útok na Penzu, řídil také obranu Kazaně a ústup z ní. Právě během ústupu z Kazaně, v říjnu 1918, mu vojáci vypověděli poslušnost. V reakci na tuto událost spáchal plk. Švec 25. 10. 1918 sebevraždu. Pohřben byl 28. 10. 1918.

Osobitou součástí Medkovy legionářské tvorby jsou knihy pro děti. Aloisu Jiráskovi věnoval žánrově různorodý soubor textů *O našich legiích, dětech a zvířátkách v Sibiři* (1921), který v dedikaci nazval „skromnými novými pověstmi československými“. Výbor próz z této knihy pak vyšel k desátému výročí vzniku Československa pod názvem *O našich legiích: pohádky a pověsti* (1928) a některé se staly součástí i dalších povídkových souborů. Medkova díla určená dětským čtenářům mají výrazně didaktický charakter – sám říká, že se takto vrátil „k svému předválečnému zaměstnání učitelskému“ (Medek, 1935: 5).

Podobně osudově jako první světová válka zasáhly do Medkova života i události, které předcházely vypuknutí druhé světové války. Po Mnichovské dohodě (30. 9. 1938) vrátil Francii a Velké Británii vysoká vojenská vyznamenání, která od obou států obdržel. Po okupaci zbytku republiky (15. 3. 1939) se zcela stáhl z veřejného života, vystoupil pouze 7. května 1939 při uložení ostatků K. H. Máchy na Slavíně. Hned v březnu 1939 byl Němci zbaven místa ředitele Památníku osvobození a byl umlčen i jako spisovatel. Zanedlouho onemocněl a byl dlouhodobě hospitalizován. Zemřel 22. srpna 1940 na zánět pobřišnice, podle slov manželky Evy „jako zlomený člověk“. Na pohřbu hovořil jeho přítel, proletářský básník Josef Hora.

Rudolf Medek byl v období mezi válkami ceněným a čtenářsky oblíbeným spisovatelem. Od roku 1925 byl řádným členem České akademie, posléze pracoval rovněž pro PEN klub a působil i jako předseda Kruhu českých spisovatelů¹³. Po nacistické okupaci se ale jeho jméno ocitlo na seznamu zakázaných autorů a zůstalo tam dlouhých padesát let, až do listopadu 1989.

Metodická poznámka:

¹³ Informace převzata z http://cs.metapedia.org/wiki/Rudolf_Medek [7. 7. 2014].

Vzhledem k tomu, že poznámky pod čarou obsahují doplňující komentáře k informacím v hlavním textu, jsou odkazy na citované prameny uváděny jinou formou. Původ citací se uvádí v závorce v podobě (Autor, rok vydání díla: strana). Ostatní bibliografické údaje jsou pak pro každé dílo k dohledání v následujícím seznamu pramenů.

- PRAMENY:

HEJL, Alexandr. Legionářská literatura autorů bojujících v Rusku. In: *Literární archiv. Sborník Památníku národního písemnictví*. Ročník 40/2008. Praha: Památník národního písemnictví, s. 157-162.

KOCOUREK, Katya. *Čechoslovákista Rudolf Medek: politický životopis*. Praha: Mladá fronta, 2011. ISBN 978-80-204-2326-9.

MEDEK, Ivan. *Děkuji, mám se výborně*. Praha: Torst, 2005. ISBN 80-7215-245-9.

MEDEK, Rudolf. *Pout do Československa: válečné paměti a vzpomínky z let 1914-1920. 1, V mundúru Rakousko - Uherska*. Praha: J. Otto, 1929.

MEDEK, Rudolf. *Pout do Československa: válečné paměti a vzpomínky z let 1914-1920. 2, Matka Slavie a matuška Rossija*. Praha: J. Otto, 1929.

MEDEK, Rudolf. *Pout do Československa: válečné paměti a vzpomínky z let 1914-1920. 3, Stará brigáda*. Praha: J. Otto, 1932.

MEDEK, Rudolf. *Pout do Československa: válečné paměti a vzpomínky z let 1914-1920. 4, V zajetí ruské revoluce*. Praha: J. Otto, 1934.

MEDEK, Rudolf. *O našich legiích: pohádky a pověsti*. 3. vyd. Praha: F. Topič, 1935. Sbíрка souvislé četby školní; sv. 64.

MEDEK, Rudolf. *Matky*. Nepublikovaný strojopis. Literární archiv Památníku národního písemnictví, fond Rudolf Medek, 1090

MEDKOVÁ, Eva. *Slaviček a Medek v mých vzpomínkách*. Nepublikovaný strojopis. Literární archiv Památníku národního písemnictví, fond Rudolf Medek, 1090

SOLDÁN, Ladislav). Válka, která zrodila i krásu. In: *Literární archiv. Sborník Památníku národního písemnictví*. Ročník 40/2008. Praha: Památník národního písemnictví, s. 63-82.

ŠVEC, Josef Jiří. *Deník plukovníka Švece*. 4. vyd. úplné. Praha: Památník Odboje, 1926.

ZABLOUDILOVÁ, Jitka a HOFMAN, Petr. Mezi múzou a zbraní: příběh Rudolfa Medka. In: *Literární archiv. Sborník Památníku národního písemnictví*. Ročník 40/2008. Praha: Památník národního písemnictví, s. 83-99.

Elektronické zdroje:

<http://www.spisovatele.cz/rudolf-medek> [7. 7. 2014]

http://cs.metapedia.org/wiki/Rudolf_Medek [7. 7. 2014]

<http://www.fdb.cz/lidi/37462-rudolf-medek.html> [7. 7. 2014]

<http://www.codyprint.cz/csr/medek.html> [7. 7. 2014]

http://www.valka.cz/clanek_1190.html [7. 7. 2014]

<http://www.karelvasatko.cz/historie-ceskoslovenskych-legii/legionaske-jednotky/ruske-legie/ceska-druzina-jednotky> [7. 7. 2014]

<http://radolagajda.cz/2011/08/01/zivotopis-general-radoly-gajdy-milan-nakonecny/> [7. 7. 2014]

http://cs.metapedia.org/wiki/Radola_Gajda [7. 7. 2014]

BIBLIOGRAFIE RUDOLFA MEDKA

(převzata z KOCOUREK, Katya. *Čechoslovakista Rudolf Medek: politický životopis*. Praha: Mladá fronta, 2011. ISBN 978-80-204-2326-9.)

• LITERÁRNÍ SPISY

BÁSNĚ A SBÍRKY BÁSNÍ

Půlnoc bohů (Hradec Králové 1912)

Prsten (Hradec Králové 1914)

České družině (1916; Praha 1928)

Zborov (Čeljabinsk 1918)

Lví srdce. Básně 1914-1918 (Irkutsk 1919)

Dva hlasy. Březina – Sova (Praha 1921)

Štefánik (Praha 1921)
Maršálu Fochovi (Praha 1922)
Živý kruh. Básně 1919 – 1922 (Praha 1923)
Láska a smrt (Praha 1925)
Sokol (Praha 1925)
První básně. Soubor poesie (Turnov 1927)
Dvě básně (Hradec Králové 1928)
Milovaní básníci. Verše (Praha 1928)
Žena (Praha 1928)
Dyk, Medek, Kříčka: výbor z básní (Praha 1929)
Řeč osudu (Praha 1932)
Svatoštěpánská koleda (Praha 1933)
Pozdrav Milanu Hodžovi (Praha 1935)
Kramářovi (1935)
Český ráj (Praha 1937)
Po dvaceti letech (Praha 1938)
Svatý Václave, pros za nás... (Praha 1938)

- ROMÁNY A POVÍDKY

Víno. Zlatý věk. Dvě novely (Praha 1914)
Dáma ve smutku. Magdalena. Novely (Praha 1920)
Pout dětí do Sibiře (Plzeň 1920)
Anabase aneb Legionářská epopėja. Cyklus válečných románů (Praha 1921 – 1927);
I. *Ohnivý drak* (1921); II. *Veliké dni* (1923); III. *Ostrov v bouři* (1925); IV. *Mohutný sen* (1926); V. *Anabase* (1927)
O našich legiích, dětech a zvířátkách v Sibiři (Praha 1921)
Voják a bůh Dionysos. Prósy (Praha 1924)
Studně svaté Olgy. Samostatný obraz z románu Ostrov v bouři (Mladá Boleslav 1925)
Kolja-Mikulka. Dětská historie z veliké války (Praha 1927)
Česko-bratrský katechismus biblického učení (Chrudim 1927)
O našich legiích. Pohádky a povídky (Praha 1928)

Vinný keř. Prósy (Praha 1928)

Nejhodnější děvče z Groenendaelu (Praha 1928)

František starodružiník (Praha 1928)

Stromy nad zákopy (Praha 1931)

Honolulu (Praha 1932)

Legenda o Barabášovi aneb Podivuhodná dobrodružství kapitána Mojmíra Ivánoviče Barabáše a Jozefa Jelítka, sluhy jeho (Praha 1932)

Za domovinu. Legionáři československé mládeže (Praha 1934)

Nanking. Romance na moři (Praha 1936)

- DRAMATA

Plukovník Švec. Drama o třech dějstvích (Praha 1928)

Srdce a válka. Drama o třech dějstvích (Praha 1930)

Jiří Poděbradský. Královská hra o třech jednáních (Praha 1933)

Skon plukovníka Švece (Praha 1937)

- CESTOPISY

Do nejkrásnější země světa (1922)

Česká pout do Itálie (Praha 1926)

Lístky z Francie (Praha 1930)

- POLITICKÉ SPISY, LEGIONÁŘSKÁ ŽURNALISTIKA, STATI, PROJEVY

Československý voják (b. m., 1918)

„Legie československé“ in: *Z temna poroby k slunci svobody. V třetím roce českoslov. republiky na našich předních kulturních pracovnících vyžádal a drahému lidu našemu podává Prokop Vavřínek* (Praha 1921), s. 269-276

Blaník. Úvahy, poznámky, sny, výzvy a dokumenty o československém revolučním vojsku 1916-1920 (Praha 1921)

Bitva u Zborova a československý odboj (Rudolf Medek – Vojtěch Holeček, Praha 1922)

28. říjen (Praha 1923)

Na paměť všech, kteří položili životy za osvobození československého národa (Praha 1924)

Národní vojsko. První přednáška v cyklu o našem národním osvobození, pořádaném jednotami ČsOL (Praha 1924)

Legionářství ve vlasti. Dvacátá druhá přednáška v cyklu o našem národním osvobození, pořádaném jednotami ČsOL v Praze, I.-II.-V. až VII. (Praha 1924)

„Národní energie a národní víra“, Národní myšlenka. Revue českého nacionalismu (prosinec 1924), s. 69-79

Za svobodu. Obrázková kronika československého revolučního hnutí na Rusi (1914-1920), 4 sv.: I. Česká družina, 1914 – 1916; II. Pod vedením prof. T. G. Masaryka (Československý armádní sbor), 1917 – 1918; III. Anabase, 1918 – 1920; IV. Od Volhy na Urál, magistrála, návrat do vlasti, 1918 – 1920 (Rudolf Medek – Vojtěch Holeček – Otakar Vaněk, eds., Praha 1925 – 1929)

„K situaci v legionářstvu“, Fronta (6. května 1927), s. 5 – 7

Poslední události a Nezávislá jednota čsl. legionářů. Referát, přednesený na schůzi zastupitelstva dne 7. listopadu 1926 v Praze (Praha 1927)

Historie a demagogie (Praha 1927)

Deset let československé samostatnosti (Praha 1928)

K vítězné svobodě 1914 – 1918 – 1928. Album fotografií z dějin zahraničního i domácího odboje československého: K oslavě prvního desetiletí ČSR (Praha 1928)

Veliký pochod Čechoslováků Ruskem a Sibiří (Praha 1929)¹⁴

Pout do Československa. Válečné paměti a vzpomínky z let 1914 – 1920, 4 sv.:

I. V Mundúru Rakouska-Uherska; II. Matka Slavie a Matuška Rossija; III. Stará brigáda; IV. V zajetí ruské revoluce (Praha 1929 – 1934)

„Legie, národ, stát (Naše práce a náš směr)“, in: Legie, národ, stát. Práce a směr Nezávislé jednoty čs. legionářů a kruhu jejich přátel. Referáty, projevy a usnesení, schválené na společném sjezdu, konaném ve dnech 26. a 27. listopadu 1932 v Praze (Praha 1932), s. 6 – 34

Dvacet let československé armády v osvobozeném státě 1918 – 1938 (Vedoucí redakce: divisní generál Ing. Silvestr Bláha, generál Rudolf Medek a spol., Praha 1938)

Zemi milovanou... Proslov generála Rudolfa Medka při slavnostním ukládání ostatků Karla Hynka Máchy na Vyšehradském hřbitově (Praha 7. 5. 1939)

¹⁴ Vyšlo také anglicky: *The Czechoslovak Anabasis Across Russia and Siberia* (London 1929)

- **NOVINY A ČASOPISY 1915 - 1939**

Československý voják (Medek založil a redigoval, Kyjev a Sibiř 1917 – 1920)

Československý deník (ed. Josef Kudela; Medek byl redaktorem kulturní rubriky 1918 – 1920; přispíval od r. 1916)

Lumír. Revue pro literaturu, kulturu a společnost (člen redakční rady od r. 1928, přispíval od r. 1908)

- **PŘÍSPĚVKY DO PERIODIK**

Moderní revue (před 1. světovou válkou i po ní), *Čechoslovák* a *Čechoslovan* (do obou během 1. světové války), *Československý deník*, *Legionářské besedy*, *Fronta*, *Národní myšlenka*, *Demokratický střed*, *Přítomnost*, *Řád*, *Cesta*, *Země*, *Tak*, *Národní listy*, *Národní politika*, *Venkov*, *Národní obnova*, *Národní noviny*, *Večer-Praha*, *28. říjen*, *Nedělní list*, *Lidový deník*, *Lidové noviny*, *České slovo*, *Národní osvobození*, *Legie* (Československá obec legionářská), *Legie* (Nezávislá jednota československých legionářů)

RUDOLF MEDEK (1890 – 1940)

© Spolek ČŠBH. Licence CC BY-NC-ND <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/> Projekt byl podpořen Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy v rámci dotačního Programu na podporu činnosti nestátních neziskových organizací působících v oblasti předškolního, základního a středního vzdělávání v roce 2014.